

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/8/2017
Identifikačné číslo spisu:	4112011510
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4112011510.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 25. septembra 2018 v trestnej veci obvinenej B. E., pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa §§ 9 ods. 2, 250 ods. 1, 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2015, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T 154/2012, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2016, sp. zn. 2 To 53/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra rozsudkom z 11. mája 2015, sp. zn. 2T 154/2012, uznal obvinenú za vinnú z trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa §§ 9 ods. 2, 250 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, na skutkovom základe uvedenom v rozsudku. Obvinenej podľa §§ 250 ods. 4, 58 ods. 1 písm. a/, 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložil trest odňatia slobody dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu jeden rok. Poškodený Slovenský pozemkový fond v zmysle § 288 ods. 1 Tr. por. s nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Nitre na odvolanie obvinenej a krajského prokurátora v Nitre rozsudkom z 23. marca 2016, sp. zn. 2 To 53/2015, I. podľa §§ 321 ods. 1 písm. b/, d/, 3, 322 ods. 3 Tr. por. prvostupňový rozsudok zrušil a Tkáčovú v zmysle § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby Krajského prokurátora v Nitre z 10. decembra 2012, sp. zn. Kv 89/2011, pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu spolupáchateľstvom v zmysle §§ 9 ods. 2, 250 ods. 1, 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorého sa mala dopustiť na skutkovom základe, že:

Spoločným konaním s obvineným JUDr. Y. E. (trestné stíhanie vedené v samostatnom konaní) v úmysle získať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Z. J., napriek skutočnosti, že k splneniu zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva podľa § 134 Obč. zákonníka nikdy nedošlo, nakoľko B. E. predmetné nehnuteľnosti nikdy nemala v držbe a neužívala, 1./ 21. decembra 2005 pred notárkou JUDr. Helenou Rozborovou, na Notárskom úrade vo Vrábľoch, ul. Hlavná č. 1221, JUDr. Y. E., ktorý na základe plnej moci zastupoval B. E. požiadal notárku, aby do

notárskej zápisnice č. N 524/2005, NZ 67330/2005, NCRI 66512/2005 spísala v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vyhlásil, že B. E. je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. J., vedených Správou katastra Nitra na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 2821, orná pôda o výmere 7103 m² v podiele 1/60-ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 118,38 m², parc. č. 2822 ttp o výmere 381 m² v podiele 1/60-ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 6,35 m², parc. č. 2823, orná pôda o výmere 1680 m² v podiele 1/60-ina vzhľadom k celku, čo predstavuje 28 m², parc. č. 2824, orná pôda o výmere 1493 m² v podiele 1/60-ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 24,88 m², parc. č. 2825 ttp o výmere 392 m² v podiele 1/60-ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 6,53 m² (osvedčuje sa podiel pod B 4 N. E.), na LV č. XXXX ako parcela registra „E“: parc. č. 4030, orná pôda o výmere 16862 m² v podiele 1-ica vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 8431 m² (osvedčuje sa podiel pod B 2 M. R.), na LV č. XXXX ako parcela registra „E“: parc. č. 3130/2 ttp o výmere 611 m² v podiele 336/1008 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 203,66 m² (osvedčuje sa podiel pod B 19 M. R.), na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 3131/2, orná pôda o výmere 5658 m², v podiele 336/1008- in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 1885,99 m², parc. č. 3132, orná pôda o výmere 5021 m² v podiele 336/1008 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 1673,66 m² (osvedčuje sa podiel pod B 19 M. R.), na LV č. XXXX ako parcela registra „E“: parc. č. 2826, orná pôda o výmere 7064 m² v podiele 1/60 - ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 117,73 m² (osvedčuje sa podiel pod B 5 N. E.), na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 2827, orná pôda o výmere 3485 m² v podiele 1/60 -ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 58,08 m², parc. č. 2828, orná pôda o výmere 896 m² v podiele 1/60- ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 14,93 m², parc. č. 2829, orná pôda o výmere 758 m² v podiele 1/60- ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 12,63 m², parc. č. 2830, orná pôda o výmere 3791 m² v podiele 1/60-ina vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 63,18 m² (osvedčuje sa podiel pod B 5 N. E.), na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 1052, záhrady o výmere 583 m², v podiele 2/3- iny vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 388,66 m² parc. č. 1054, orná pôda o výmere 6801 m², v podiele 2/3-iny vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 4534 m², parc. č. 1055, záhrady o výmere 126 m² v podiele 2/3 - iny vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 84 m² (osvedčuje sa podiel pod B 1 M. R.), na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 3742, lesné pozemky o výmere 64492 m² v podiele 38/9990-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 245,31 m², parc. č. 3743, zastavané plochy a nádvoria o výmere 716 m² v podiele 38/9990-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 2,72 m², parc. č. 3744, lesné pozemky o výmere 287772 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 1094,62 m², parc. č. 3745, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 1708 m² v podiele 38/9990-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 6,49 m², parc. č. 3746, zastavané plochy a nádvoria o výmere 550 m² v podiele 38/9990- in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 2,09 m², parc. č. 3747, orná pôda o výmere 899 m² v podiele 38/9990 -in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 3,41 m², parc. č. 3748, lesné pozemky o výmere 9966 m² v podiele 38/9990- in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 37,90 m², parc. č. 3750, lesné pozemky o výmere 94243 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celkom, čo predstavuje výmeru 358,48 m², parc. č. 3751 lesné pozemky o výmere 87517 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 332,89 m², parc. č. 3752 lesné pozemky o výmere 60334 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 229,49 m², parc. č. 3753, orná pôda o výmere 798 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 3,03 m², parc. č. 3755, orná pôda o výmere 1478 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 5,62 m², parc. č. 3756 lesné pozemky o výmere 54932 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 208,95 m², parc. č. 3757, lesné pozemky o výmere 124771 m² v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 474,60 m², parc. č. 3758, zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 131 m², v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 68,96 m², parc. č. 3759, lesné pozemky o výmere 418546 m² v podiele 38/9990- in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 1592,06 m², parc. č. 3760, zastavané plochy a nádvoria o výmere 6107 m², v podiele 38/9990 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 23,22 m² (osvedčuje sa podiel pod B 676, 247 M. R.), ďalej je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. J., vedených Správou katastra Nitra na LV č. XXXX ako parcela registra „E“: parc. č. 3917, orná pôda o výmere 8910 m² v celosti, na LV č. XXXX ako parcela registra „E“: parc. č. 2308, orná pôda o výmere 701 m² v celosti,

JUDr. Y. E., v rámci vyhlásenia vedome uviedol nepravdivé skutočnosti a zároveň predložil dve písomné vyhlásenia z 25. novembra 2005, ktorých obsah sám vyhotovil a následne ich predložil k podpisu B. K., túto notársku zápisnicu nezákonne osvedčujúcu vlastnícke právo B. E. doručil JUDr. Y. E. 21. decembra 2005 na Správu katastra Nitra, ktorá vykonala zápis vlastníckeho práva záznamom, čím spôsobila nezisteným vlastníkom pozemkov, ktoré spravuje Slovenský pozemkový fond, Bratislava, IČO: 17 335 345, škodu vo výške 18.080,05 eur (544.679,66 Sk),

2/ 28. decembra 2005 pred notárkou JUDr. Helenou Rozborovou, na Notárskom úrade vo Vrábľoch, ul. Hlavná č. 1221, JUDr. Y. E., ktorý na základe plnej moci zastupoval B. E. požiadal notárku, aby do notárskej zápisnice č. N 532/2005, NZ 68417/2005, NCRIs 67574/2005 spísala v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vyhlásil, že B. E. je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. J., vedených Správou katastra Nitra na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 1532/1, orná pôda o výmere 843 m² v podiele 840/7200 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 98,34 m² (osvedčuje sa podiel pod B1 pod T. I.), na LV č. XXXX, parc. č. 1532/3, orná pôda, o výmere 735 m², v podiele 840/7200 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 85,74 m² (osvedčuje sa podiel pod B1 pod T. I.), na LV č. XXXX ako parcely registra „E“: parc. č. 1532/7, orná pôda o výmere 1194 m², v podiele 840/7200 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 139,29 m², parc. č. 1532/9, orná pôda o výmere 1564 m² v podiele 840/7200 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 182,46 m², parc. č. 1532/11, orná pôda o výmere 478 m², v podiele 840/7200 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 55,76 m² (osvedčuje sa podiel pod B1 po T. I.), na LV č. XXXX ako parc. č. 1699/3, orná pôda o výmere 102 m², v podiele 2/40-iny vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 5,1 m² (osvedčuje sa podiel pod B 4 po T. I.), na LV č. XXXX ako parc. č. 3742, lesné pozemky o výmere 64492 m² v podiele 8/8325 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 61,97 m², parc. č. 3743, zastavané plochy a nádvoria o výmere 716 m² v podiele 8/8325 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 0,68 m², parc. č. 3744, lesné pozemky o výmere 287772 m², v podiele 8/8325 -in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 276,53 m², parc. č. 3745, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1708 m² v podiele 8/8325 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 1,64 m², parc. č. 3746, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 550 m² v podiele 8/8325 -in vzhľadom k celku, čo predstavuje 0,52 m², parc. č. 3747, orná pôda o výmere 899 m², v podiele 8/8325 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 0,86 m², parc. č. 3748, lesné pozemky o výmere 9966 m² v podiele 8/8325 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 9,57 m², parc. č. 3750, lesné pozemky o výmere 94243 m² v podiele 8/8325 - in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 90,56 m², parc. č. 3751, lesné pozemky o výmere 87517 m², v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 84,10 m², parc. č. 3752, lesné pozemky, o výmere 60334 m² v podiele 8/8325 -in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 57,97 m², parc. č. 3753, orná pôda o výmere 798 m² v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 0,76 m², parc. č. 3755, orná pôda o výmere 1478 m², v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 1,42 m², parc. č. 3756, lesné pozemky o výmere 54932 m² v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 52,78 m², parc. č. 3757, lesné pozemky o výmere 124771 m² v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 119,90 m², parc. č. 3758, zastavané plochy a nádvoria o výmere 18131 m² v podiele 8/8325- in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 17,42 m², parc. č. 3759, lesné pozemky o výmere 418546 m² v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 402,20 m², parc. č. 3760, zastavané plochy a nádvoria o výmere 6107 m² v podiele 8/8325-in vzhľadom k celku, čo predstavuje výmeru 5,86 m² (osvedčuje sa podiel pod B 136 po T. I.), JUDr. Y. E. v rámci vyhlásenia vedome uviedol nepravdivé skutočnosti a zároveň predložil písomne vyhlásenie z 18. decembra 2005, ktorého obsah sám vyhotovil a následne ho predložil k podpisu M. I., ktorá sa s obsahom vyhlásenia pri podpise neoboznámila a o okolnostiach v ňom obsiahnutých nemala vedomosť, túto notársku zápisnicu nezákonne osvedčujúcu vlastnícke právo B. E. doručil JUDr. Y. E. 28. decembra 2005 na Správu katastra Nitra, ktorá vykonala zápis vlastníckeho práva záznamom, čím spôsobila nezisteným vlastníkom pozemkov, ktoré spravuje Slovenský pozemkový fond, Bratislava, IČO: 17 335 345, škodu vo výške 1.075,54 eur (32.401,83 Sk), konaním opísaným v bodoch 1/ a 2/ tak spôsobila nezisteným vlastníkom pozemkov, ktoré spravuje Slovenský pozemkový fond, Bratislava, IČO: 17 335 345 celkovú škodu vo výške 19.155,60 eur (575.081,49 Sk),

pretože skutok nie je trestným činom.

V zmysle § 288 ods. 3 Tr. por. Slovenský pozemkový fond s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

II. Odvolanie krajského prokurátora podľa § 319 Tr. por. pre nedôvodnosť zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), z dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V dovolaní tvrdil, že z vykonaných dôkazov je preukázané spáchanie trestného činu E., spolu s ďalšou osobou, za účelom dosiahnutia zápisu vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom v katastri, v jej prospech. Plnomocenstvo na konanie udelila svojmu manželovi, JUDr. E., možno ale prijať záver o jej vedomej a aktívnej účasti na spáchaní trestného činu podvodu podľa § 250 Tr. zák. V splnomocneniach z 30. novembra a 18. decembra 2005 nie je výslovne vyjadrený spôsob usporiadania vlastníckeho práva. Vyplyva z nich však jej vedomosť o identifikácii pozemkov, ktoré mala nadobudnúť na základe úkonov manžela, ako aj o tom, že nie je jediným zákonným dedičom po poručníkoch. Bola uzrozumená s ich protiprávnym nadobudnutím. Obvinená poprela existenciu právneho titulu či neperfektných rodinných dohôd, na základe ktorej by mohla byť výlučným nadobúdateľom špecifikovaných nehnuteľností. Prvostupňový súd správne zhodnotil dôkazy o tom, že zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech E. bol dosiahnutý protiprávnym konaním, ktorým pri osvedčovaní vyhlásenia o nadobudnutí vlastníckeho práva pred notárom boli predstierané podmienky vydržania, založené na tom, že na základe neperfektných rodinných dohôd nadobudla jednotlivé pozemky, ktoré odvtedy nerušene v dobrej viere užívala ako vlastné. Žiadna z vyhlásených podmienok vydržania nebola v súlade so skutočným stavom veci, bez ohľadu na to, že vyhlásenia neurobila bezprostredne E., ale jej manžel. Pri spáchaní trestného činu spolupáchateľstvom v zmysle § 9 ods. 2 Tr. zák. nie je pre vyvodenie trestnej zodpovednosti rozhodujúci rozsah, v akom sa osoba na spáchaní činu podieľala. Spoločné konanie viedlo k spáchaniu trestného činu, naplňa znaky skutkovej podstaty trestného činu vo vzťahu k všetkým zainteresovaným osobám. Obvinená mala spoločný úmysel zahrňujúci spoločné konanie (udelenie plnomocenstva manželovi), aj sledovanie spoločného cieľa (protiprávny prechod vlastníckeho práva k pozemkom v prospech E.). Pre trestnú zodpovednosť je irelevantná jej vedomosť o konkrétnom spôsobe, akým chcel E. dosiahnuť zápis vlastníckeho práva k pozemkom. Krajskému súdu vytkol, že na jednej strane pripúšťa možnosť posúdiť okolnosti opísané v skutkovej vete obžaloby a rozsudku ako trestný čin, vo vzťahu k E., avšak dospel k záveru, že skutok trestným činom nie je. V takýchto prípadoch prichádza do úvahy rozhodnutie súdu o oslobodení obvineného spod obžaloby v zmysle § 285 písm. c/ Tr. por. Ak krajský súd pripustil protiprávnosť skutku vo vzťahu k inému do úvahy prichádzajúcemu páchatelovi, ale nebolo preukázané jeho spáchanie E., mal ju oslobodiť podľa § 285 písm. c/ Tr. por. Navrhol v zmysle §§ 386 ods. 1, 2, 388 ods. 1 Tr. por. vysloviť porušenie zákona v § 250 ods. 1, 4 písm. b/ Tr. zák. a §§ 2 ods. 12, 321 ods. 1 písm. b/, d/, 322 ods. 3, 285 písm. b/ Tr. por., rozsudok krajského súdu zrušiť, ako aj rozhodnutia naň nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a odvolaciemu súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinená považuje skutkové závery dovolania generálneho prokurátora za fikcie, bez opory v skutkových zisteniach. Z podpísaného plnomocenstva nemožno vyvodíť záver o spôsobe, akým chcel JUDr. E. riešiť vec. S manželom sa o okolnostiach nerozprávala. Odkiaľ dovolateľ čerpal informáciu o jej vedomosti o identifikácii pozemkov - parcelného čísla, výmery, mena a priezviska osoby, ktorej svedčal zápis vlastníckeho práva, nemožno z dovolania zistiť. Takéto skutočnosti sa v spise nenachádzajú. Údaje obsiahnuté v plnomocenstvách zabezpečoval manžel a týkali sa pozemkov, patriacich jej právnym predchodcom. Na pojednávaní vypovedala, že M. R. bola jej babka a mala troch synov, podrobne rozpísala ich právne nástupníctvo, nechcela ich zatajiť. Namietla pravdivosť záveru generálneho prokurátora o jej uzrozumení s možnosťou porušenia zákona, pretože nemala vedomosť o existencii akéhokoľvek právneho titulu. Krajský súd mal správne preukázané, že JUDr. E. zabezpečil všetky listiny nevyhnutné k usporiadaniu vlastníckeho práva a podpisy vyhlásení od M. I. a B. K.. V súvislosti so spáchaním činu spolupáchateľstvom upriamila pozornosť na záver odvolacieho súdu, podľa ktorého znenie skutku vypovedá iba o prípadnom protiprávnom konaní JUDr. E., nie o konaní

obžalovanej E.. Súd teda nekonštatoval spolupáchateľstvo medzi obvinenou a jej manželom, pre absenciu objektívnej a subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu a príčinnej súvislosti s konaním obvinenej. Navrhla dovolanie odmietnuť.

Poškodení sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. h/, 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. a/, 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/ ani f/ Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí v zmysle § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených väd v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie i v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení].

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd na podklade tohto dôvodu uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého možno v trestnom konaní podať dovolanie je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Je nutné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že základom správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolací súd skúmal, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne subsumovaný pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Tr. zák. S

poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR č. 1/2011, predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. môže byť len nesprávne právne posúdenie ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. V dovolaní teda možno uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové.

Podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005

§ 4 trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a/ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozmenný.

§ 9 ods. 2 ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb, zodpovedá každá z nich, ako by trestný čin spáchala sama (spolupáchatelia).

§ 250 Podvod

ods. 1 kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatiť tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

ods. 3 odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 väčšiu škodu.

O spáchanie trestného činu spoločným konaním ide vtedy, ak

a/ každý zo spolupáchatel'ov svojím konaním naplnil všetky znaky konania uvedeného v príslušnom ustanovení osobitnej časti,

b/ každý zo spolupáchatel'ov naplnil len niektorý zo znakov konania uvedeného v niektorom ustanovení osobitnej časti, avšak súhrn konania spolupáchatel'ov naplnia všetky znaky uvedené v osobitnej časti,

c/ jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti síce samy osebe konanie nenapĺňajú, vo svojom súhrne však predstavujú konanie opísané v príslušnom ustanovení osobitnej časti.

R 57/1970: Pri spolupáchatel'stve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. sa vyžaduje spoločných úmysel spolupáchatel'ov zahrňujúci tak ich spoločné konanie, ako aj sledovanie spoločného cieľa (porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom). O spolupáchatel'stvo nejde, ak páchatelia súčasne útočia proti tomu istému predmetu útoku, ale každý z nich sleduje iný zámer.

Prezumpcia nevinu je zakotvená v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v rámci princípu na spravodlivé súdne konanie. Jej základný význam spočíva v požiadavke, aby sudca nevychádzal z predsudku, že obžalovaný spáchal žalovaný trestný čin. Dôkazné bremeno spočíva na obžalobe a pochybnosť je v prospech obžalovaného. Zásada prezumpcie nevinu je porušená súdnym rozhodnutím vtedy, ak uznanie viny nie je výsledkom vylúčenia dôvodných pochybností o nej.

Nie je možné poprieť, že trestný súdny proces je úzko zameraný na zisťovanie skutočností a hľadanie pravdy, ale skutočnosť a pravda musia byť hľadané správnym a zákonným spôsobom v súvislosti so širším záujmom na výkone spravodlivosti. Domnienka a špekulácia sú v trestnom súdnom procese rigorózne neprípustné a sú posudzované ako „zlé služby" vo veci spravodlivosti.

Základnou požiadavkou spravodlivého procesu vyplývajúcou z prezumpcie nevinu je, aby vina obvineného bola preukázaná, pokiaľ ide o každý znak žalovaného zločinu (aj znak „na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatiť uvedením niekoho do omylu alebo využitím niečieho omylu a spôsobiť tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú") bez rozumných pochybností, či mimo rozumnú pochybnosť. Za rozumnú pochybnosť je považovaná taká pochybnosť, ktorá by spôsobila, že súd po starostlivom, objektivnom a nestrannom zhodnotení všetkých dôkazov by nemohol povedať, že získal ustálené presvedčenie o vine obvinenej. Je to taká pochybnosť, ktorá by u rozumnej osoby zapríčinila, že by zaváhala alebo zastavila sa pri vybavovaní dôležitejšej životnej udalosti. Samozrejme nemôže ísť len

o imaginárnu pochybnosť, ani pochybnosť založenú iba na rozmare alebo určitej nálade, či na domnienke alebo dohade.

Záver o prítomnosti zavinenia v zmysle Trestného zákona a jeho formy (§ 4 Tr. zák.), je záverom právnym. Podľa ústavného súdu a rozhodnutí EŠP, súd musí bezpodmienečne dospieť k jednoznačnému súladu medzi skutkovým stavom zisteným zákonným spôsobom, pretože len z neho vyvedené právne závery sú nevyhnutnými podmienkami spravodlivého procesu. Z hľadiska prezumpcie neviny musí byť záver o zavinení páchatela vždy preukázaný výsledkami dokazovania a musí z nich logicky a jednoznačne vyplývať. Pri zisťovaní okolností, ktoré majú význam pre záver o zavinení, nemožno vopred prikladať osobitný význam žiadnemu dôkaznému prostriedku, ale na zavinenie a jeho formu treba usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností, za ktorých bol zločin spáchaný a zo všetkých dôkazov významných z tohto hľadiska.

Okresný súd pri určovaní subjektívnej stránky trestného činu - zavinenia obvinenou nezistil skutkový stav, aby mohol dospieť k objektívnemu a spravodlivému rozhodnutiu podľa ústavnej zásady procesnej rovnosti strán. Trestné konanie, vrátane procesných aspektov má kontradiktórny charakter a zaist'uje sa v ňom rovnosť zbraní medzi obžalobou a obhajobou. V tom spočíva jeden zo základných prvkov spravodlivého procesu s rešpektovaním Ústavy a Dohovoru. Zavinenie je obligatórnou zložkou subjektívnej stránky trestného činu a je nevyhnutné pre naplnenie akejkoľvek skutkovej podstaty trestného činu. Právny záver o subjektívnych znakoch zločinu a o úmyselnom zavinení sa musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z dokazovania rovnako ako záver o objektívnych znakoch zločinu. Skutočnosť duševného (psychického) života významné pre právny záver o tom, či tu je zavinenie a v akej forme, sú predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňujúce znaky zločinu.

Zo skutkovej vety obžaloby vyplýva, že E. spoločným konaním s obvineným JUDr. Y. E. (trestné stíhanie vedené v samostatnom konaní) v úmysle získať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Z. J., napriek skutočnosti, že k splneniu zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva podľa § 134 Obč. zákonníka nikdy nedošlo, nakoľko B. E. predmetné nehnuteľnosti nikdy nemala v držbe a neužívala,

1/ 21. decembra 2005 pred notárkou JUDr. Helenou Rozborovou, na Notárskom úrade vo Vrábľoch, ul. Hlavná č. 1221, JUDr. Y. E., ktorý na základe plnej moci zastupoval B. E. požiadal notárku, aby do notárskej zápisnice č. N 524/2005, NZ 67330/2005, NCRI 66512/2005 spísala v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vyhlásil, že B. E. je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. J., vedených Správou katastra Nitra na LV č. XXXXďalej je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. J., vedených Správou katastra Nitra na LV č. XXXX..... JUDr. Y. E. v rámci vyhlásenia vedomo uviedol nepravdivé skutočnosti a zároveň predložil dve písomné vyhlásenia z 25. novembra 2005, ktorých obsah sám vyhotovil a následne ich predložil k podpisu B. K., túto notársku zápisnicu nezákonne osvedčujúcu vlastnícke právo B. E. doručil JUDr. Y. E. 21. decembra 2005 na Správu katastra Nitra, ktorá vykonala zápis vlastníckeho práva záznamom, čím spôsobila nezisteným vlastníkom pozemkov, ktoré spravuje Slovenský pozemkový fond, Bratislava, IČO: 17 335 345 škodu vo výške 18.080,05 eura (544.679,66 Sk),

2/ 28. decembra 2005 pred notárkou JUDr. Helenou Rozborovou, na Notárskom úrade vo Vrábľoch, ul. Hlavná č. 1221, JUDr. Y. E., ktorý na základe plnej moci zastupoval B. E. požiadal notárku, aby do notárskej zápisnice č. N 532/2005, NZ 68417/2005, NCRI 67574/2005 spísala v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vyhlásil, že B. E. je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z. J., vedených Správou katastra Nitra na LV č. XXXX, JUDr. Y. E. v rámci vyhlásenia vedomo uviedol nepravdivé skutočnosti a zároveň predložil písomné vyhlásenie z 18. decembra 2005, ktorého obsah sám vyhotovil a následne ho predložil k podpisu M. I., ktorá sa s obsahom vyhlásenia pri podpise neoboznámila a o okolnostiach v ňom obsiahnutých nemala vedomosť, túto notársku zápisnicu nezákonne osvedčujúcu vlastnícke právo B. E. doručil JUDr. Y. E.

28. decembra 2005 na Správu katastra Nitra, ktorá vykonala zápis vlastníckeho práva záznamom, čím spôsobila nezisteným vlastníkom pozemkov, ktoré spravuje Slovenský pozemkový fond, Bratislava, IČO: 17 335 534 škodu vo výške 1.075,54 eura (32.401,83 Sk).

V skutku nie je vyjadrené, že E. splnomocnila manžela na prejednanie a prevzatie osvedčenia na nehnuteľnosti po nebohej N. E., nachádzajúce sa v k.ú. Z. J., obec Z. J., zapísané na Správe katastra Nitra na listoch vlastníctva č. XXXX, XXXX, XXXX a na nehnuteľnosti po nebohej M. R. a na listoch vlastníctva č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX. Splnomocnením z 18. decembra 2005 splnomocnila JUDr. E. na prejednanie a prevzatie osvedčenia na nehnuteľnosti po nebohej T. I., zapísané na listoch vlastníctva č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX pre k. ú. Z. J. s tým, že prejednanie či prevzatie osvedčenia na nehnuteľnosti po nebohých vlastníčkach má vykonať uvedením niekoho do omylu alebo využitím omylu, obohatením sa na škodu cudzieho majetku a spôsobením na cudzom majetku väčšej škody (§ 250 ods. 1, 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005). To, že sa ďalej v skutku uvádza, že splnomocnenec učinil nepravdivé vyhlásenia o podielovom alebo výlučnom spoluvlastníctve dotknutých nehnuteľností obvinenou, vyslovil ďalšie nepravdivé skutočnosti, B. K. a M. I. predložil na podpis nepravdivé vyhlásenia a napokon na Správu katastra Nitra doručil na vykonanie zápisu vlastníckeho práva záznamom notárske zápisnice, nezákonne osvedčujúce vlastnícke právo B. E., nedáva základ pre záver, že obvinená chcela alebo vedela či bola uzrozumená s tým, že jej manžel zabezpečí notársku zápisnicu osvedčujúcu vznik vlastníckeho práva k pozemkom vydržaním podľa § 134 Obč. zákonníka spáchaním trestného činu podvodu.

V zmysle zásady spravodlivého súdneho procesu fair trial je nutné, aby rozhodnutie bolo a aj sa javilo spravodlivé. Musí byť koherentné a presvedčivé.

Generálny prokurátor v dovolaní argumentoval tým, že pri spáchaní trestného činu spolupáchateľstvom nie je pre vyodenie trestnej zodpovednosti rozhodujúci rozsah, v akom sa osoba na spáchaní činu podieľala, pretože spoločné konanie viedlo k spáchaniu trestného činu a napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu vo vzťahu k všetkým zainteresovaným osobám. Konanie možno posudzovať ako spolupáchateľstvo v prípade, ak sa páchatel dopustí aspoň sčasti konania predpokladaného skutkovou podstatou daného trestného činu. V skutkovej vete odvolacieho rozsudku je síce konštatované, že k spáchaniu trestného činu došlo spoločným konaním obvinenej a JUDr. Y. E., in concreto však nepravdivé vyhlásenia na notárskom úrade JUDr. Rozborovej, o splnení podmienok vydržania vlastníckeho práva, ktorými notárku uviedol do omylu, na škodu majetku spravovaného Fondom národného majetku, učinil JUDr. E.. Notárke predložil aj ním vyhotovené písomné vyhlásenia podpísané B. K. a M. I.. Konanie E. spočíva len v splnomocnení manžela, bez toho, aby bolo možné nadobudnúť kvalifikovanú istotu, že plnomocenstvo udelila s úmyslom, aby splnomocnenec vykonal nepravdivé vyhlásenia pred notárkou, JUDr. Rozborovou alebo pani K. a I. predložil na podpis nepravdivé vyhlásenia, na podklade ktorých notárka podľa § 63 zákona č. 323/1992 Zb. písala zápisnice č. N 524/2005, NZ 67330/2005, NCRI 66512/2005 a č. N 532/2005, NZ 68417/2005, NCRI 67574/2005, osvedčujúce vznik vlastníckeho práva nehnuteľnostiam.

Z tohto je podľa názoru najvyššieho súdu zrejmé, že E. nenaplnila objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 3 Tr. zák., nekonala tak, že obohatila seba alebo iného, na škodu cudzieho majetku, uvedením iného do omylu alebo využitím niečieho omylu, s následkom vzniku škody na tomto cudzom majetku. Takéhoto konania sa nedopustila ani čiastočne alebo v súhrne v rozsahu, ktorý by sa dal kvalifikovať ako konanie v spolupáchateľstve v zmysle § 9 ods. 2 Tr. zák.

Subjektívna stránka pri úmyselnom spáchaní podvodu zahŕňa vedomostnú, ako aj vôľovú zložku, a teda že páchatel úmyselne chcel spôsobom vyjadreným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť chránený záujem alebo vedel, že svojím konaním môže takéto ohrozenie alebo porušenie spôsobiť a bol so spôsobením tohto porušenia či ohrozenia uzrozumený (§ 4 Tr. zák.). V prípade E. len zo samotného udelenia plnomocenstva manželovi tak, ako bolo formulované, nemožno konštatovať jej úmyselné konanie spočívajúce v obohatení seba alebo iného, na škodu cudzieho majetku, uvedením iného do omylu alebo využitím niečieho omylu, nadobudnutím pozemkov nezistených vlastníkov, spravovaných

Slovenským pozemkovým fondom, bez splnenia zákonných podmienok vydržania podľa § 134 Obč. zák., s následkom vzniku škody vo výške 19.155,59 eur (18.080,05 eura (skutok 1/) + 1.075,54 eura (skutok 2/). Nepravdivé vyhlásenie pred notárkou o tom, že obvinená je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Z. J. a ďalšie nepravdivé skutočnosti, ktoré boli podkladom na vydanie notárskej zápisnice o osvedčení vydržania vlastníckeho práva, uviedol JUDr. Y. E.. Vôľová ako ani vedomostná zložka zavinenia obvinenej nezahŕňali objekt ani objektívnu stránku trestného činu, a to chránený záujem, ktorý mal byť konaním porušený, konanie a spôsobený následok.

Naplnenie, resp. preukázanie spolupáchateľstva na zločine podvodu nie je možné oprieť iba o úvahy, resp. len o interpretáciu výroku cez hodnotenie dôkazov, ktorými sa generálny prokurátor snaží nahrádzať alebo simulovať myšlienkové pochody obvinenej v súvislosti s udelením plnomocenstva na prejednanie osvedčenia na nehnuteľnosti. Takýto mechanizmus by imputačne mohol podsúvať E. do vôľovej stránky zavinenia to, čo nikdy neprejavila, nepovedala, nechcela, ani nemusela mieniť. Pri zisťovaní trestnej zodpovednosti je obligatórna povinnosť súdu ustáliť, či ide o zodpovednosť konajúceho za svoje činy a ich následky aj po subjektívnej stránke, alebo o exces iného. Dovolací súd nemôže akceptovať, aby sa obvinenému čin po subjektívnej stránke nepreukázal, imputáciou prirátal vo forme zavinenia.

Nie je možné jednoducho prijať predstavu, že by ktorýkoľvek orgán činný v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) či súd mohol vedieť, čo si E. myslela, sledovala alebo čo chcel dosiahnuť udelením plnomocenstva manželovi na prejednanie a prevzatie osvedčenia na nehnuteľnosti po nebohých M. R. a T. I.. Snaha a motivácia obvinenej mohla smerovať maximálne k získaniu pozemkov.

V demokratickom a právnom štáte je vylúčené, aby trestné právo zašlo až tak ďaleko, že sa stane nástrojom postihovania už aj toho, čo si páchatel myslel, resp. mohol myslieť, bez toho, aby páchatel urobil konkrétne kroky smerujúce k hypotetickému výkladovému záveru orgánu činného v trestnom konaní, vrátane súdu. Ani súd jednoducho nemá reálnu možnosť opticky nahliadnuť do duševných pochodov obvineného. Nebola preto naplnená ani subjektívna stránka konania obvinenej.

Dovolacia námietka založená na tom, že súd konanie vyjadrené v skutkovej vete vo vzťahu k JUDr. E. posudzoval ako trestný čin, obvinenú však spod obžaloby oslobodil, rovnako neobstoí.

Generálny prokurátor v dovolaní ďalej namietal, že súd skutok posúdil ako protiprávny vo vzťahu k inému páchatelovi, ale nebolo preukázané spáchanie B. E., mal rozhodnúť o oslobodení spod obžaloby v zmysle § 285 písm. c/ Tr. por.

Dovolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý dospel k záveru, že konanie obvinenej vyjadrené v skutkovej vete nie je trestným činom. Podľa dovolacieho súdu v skutku absentuje trestnoprávne relevantná objektívna, ako aj subjektívna stránka trestného činu.

Oslobodiť obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. c/ Tr. por. možno v prípade, ak konanie, ktoré mal podľa obžaloby spáchať obvinený, naplňa znaky skutkovej podstaty trestného činu, uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, tento trestný čin však nespáchal obžalovaný. Prvostupňový súd konanie voči JUDr. E. neposudzoval ako trestný čin, lebo konanie voči nemu bolo vylúčené na samostatné konanie. Do vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu nebol vykonaný dôkaz alebo oboznámené rozhodnutie, ktorým by bol tento uznaný vinným na podklade totožného skutku, pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie proti E., a teda rozhodnutie, ktorým by bol skutok v obžalobe vo vzťahu k splnomocnencovi posúdený ako trestný čin podvodu. Dovolací súd preto zaujal názor, že v súvislosti s rozhodnutím o oslobodení spod obžaloby v zmysle § 285 písm. b/ Tr. por. nie je krajskému súdu čo vytknúť.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. tak nie je prítomný.

Najvyšší súd na podklade vyjadreného rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.